

Ophavsretten til undervisningsmateriale på handelsskoler, UC'er m.m.

Udvalget til Beskyttelse af Videnskabeligt Arbejde (UBVA) er et stående udvalg under Akademikernes Centralorganisation. Vi varetager på AC's vegne de ophavsretlige interesser for AC-organisationerne og deres medlemmer. Se mere på www.ubva.dk.

En række handelsskoler og professionshøjskoler mv. ønsker at indføre regler om, at de ansatte skal uploade deres undervisningsmateriale til databaser drevet af skolen, og at det skal være muligt for underviserne at genbruge hinandens materiale mv.

Den slags regler vil indebære en indgreb i de ansattes ophavsret til deres materiale og kan normalt ikke indføres uden en aftale med dem. Se nærmere UBVA's bog "Ophavsret for begyndere", der ligger gratis til download på www.ubva.dk under "Publikationer, s. 154 f. Se også punktet om undervisernes ophavsrettigheder på www.uni-c.dk/jura under punktet "Hvad siger loven".

En række handels- og professionshøjskoler mv. indgår derfor i denne tid aftaler med lærerne om, i hvilket omfang skolerne kan disponere over de ansattes undervisningsmateriale.

Efter UBVA's mening er det vigtigt, at aftalerne forholder sig præcist til følgende spørgsmål:

- Hvilken *type af materiale* skal være omfattet af aftalerne? UBVA anbefaler, at man kun medtager decideret undervisningsmateriale såsom PowerPoint-slides og handouts o.l., men derimod ikke egentlige artikler og bøger. Det skyldes bl.a., at man, hvis den slags materiale er omfattet, afskærer underviserne fra at få roy-

Den 02-04-2012
Sagsnr. S-2012-250
Dok.nr. D-2012-5451
Mr/hfa/ka

UBVA
Udvalget til Beskyttelse af
Videnskabeligt Arbejde

Postboks 2192
Nørre Voldgade 29
DK - 1017
København K.

T +45 3369 4040
F +45 3393 8540

E ac@ac.dk
W www.ubva.dk

alties og penge fra Copydan. Det kan igen i nogle tilfælde undergrave incitamentet til fremtidig lærebogsproduktion på dansk. I det omfang der er tale om bøger og artikler, der er udgivet på forlag, vil skolerne i øvrigt skulle have en udtrykkelig tilladelse fra forlagene, før der sker upload af materialet til databaser mv. Ellers krænker man forlagenes ophavsret.

- *Hvornår* afgiver underviserne deres ophavsret til materiale? Er alt det materiale, underviserne producerer, automatisk omfattet, eller skal der noget særligt til? UBVA anbefaler, at underviserne kun afgiver ophavsret til materiale, som de anser for *færdigt*. Derimod bør man ikke som underviser acceptere, at andre bruger materiale, man endnu ikke er tilfreds med, og som man derfor gerne vil arbejde videre med, før man giver slip på det. En løsning kan være at aftale, at underviserne har pligt til at uploade færdigt undervisningsmateriale til skolens database, og at de, når det er sket, dermed giver skolen ret til at disponere over materialet i bestemte henseender.
- *Hvad* er det nærmere, skolerne skal kunne gøre med undervisningsmaterialet? Hvilke databaser skal det uploades til, og hvem har adgang til baserne? UBVA anbefaler, at upload kun skal ske til skolernes egne baser, og at det kun skal være deres egne ansatte, der skal kunne genbruge materialet. Derimod bør skolerne ikke kunne f.eks. sælge materialet videre til andre skoler eller tillade udenforstående at bruge det, medmindre der i det konkrete tilfælde gives tilladelse fra underviserne.
- Skal det være muligt for underviserne at *trække undervisningsmateriale tilbage* igen, f.eks. med henblik på revision? UBVA anbefaler, at aftalerne formuleres på en måde, som giver underviserne adgang til det.
- Skal andre end den underviser, der har lavet materialet, have mulighed for at *ændre* i det og redigere det?
- Skal underviseren kunne kræve, at *vedkommendes navn* ikke slettes fra materialet? Og hvis det er tilfældet, skal vedkommende så også have adgang til at kræve sit navn *fjernet* igen? Det kan bl.a. være relevant, hvis det er aftalt, at andre skal kunne ændre i materialet, og der sker ændringer, underviseren har det svært med.
- Skal underviseren selv kunne *genbruge materialet*, hvis vedkommende får nyt arbejde?

Såvel undervisere som skoler er velkomne til at rette henvendelse til UBVA, hvis de ønsker konkret rådgivning om, hvad der skal stå i aftaler om undervisernes ophavsret. UBVA kan kontaktes pr. mail på adressen hfa@ac.dk. UBVA deltager også gerne i gå-hjem-møder o.l. arrangementer om emnet.

Morten Rosenmeier
Professor i ophavsret, formand for UBVA